

Protocol hoofdluizen

Versie oktober 2024

Inhoud

Inleiding	2
Hoofdstuk 1 Algemene informatie over hoofdluis	3
1.1 Wat is hoofdluis?	3
1.2 Neten	3
1.3 Hoe krijg je hoofdluis?	3
Symptomen	3
Overleving	4
1.4 Iedereen kan besmet worden	4
1.5 Hoe ontdek je hoofdluis?	4
1.6 Controle thuis	4
Wanneer controleren	4
Hoe controleren	4
Hoofdstuk 2 Behandeling	4
2.1 Kammen	5
2.2 Kammen in combinatie met een anti-hoofdluismiddel	5
2.3 Aanvullende maatregelen op de behandeling	5
2.4 Schoonmaken materialen	6
Hoofdstuk 3 Hoofdluis op de Maerten van den Velde	6
3.1 Wie controleert op hoofdluis?	6
3.2 Wanneer controleren op hoofdluis op school	6
3.3 Mag uw kind naar school?	6
3.4 Contactpersoon	6
Hoofdstuk 4 Instructies voor LOL-ouders en leerkrachten	7
4.1 Hoe controleren op hoofdluis op school	7
4.2 Resultaat van de controle + acties	7

Inleiding

Hoofdluis is een lastig en vaak hardnekkig probleem. Hoofdluis verspreidt zich snel, vooral onder kinderen. Vaak controleren en direct ingrijpen op de dag van ontdekking is belangrijk. Kammen met een speciale kam is het beste. Ouders en school zijn samen verantwoordelijk voor het bestrijden van

hoofdluis. Het is belangrijk dat zij daarin samenwerken. Ouders moeten hun kinderen controleren, een melding maken bij de leerkracht als er hoofdluis is gevonden en zo nodig behandelen. De school moet een aantal voorzorgsmaatregelen nemen die de verspreiding van hoofdluis beperkt. Op de Maerten van den Velde zijn er per groep LOL- (Let-op-Luis) ouders die de kinderen regelmatig controleren op hoofdluis. Door deze aanpak komt op school minder vaak een grote 'luizenexplosie' voor.

Hoofdstuk 1 Algemene informatie over hoofdluis

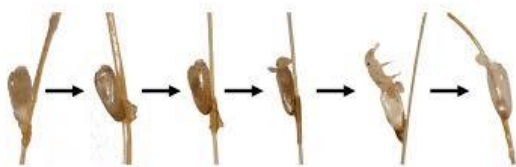
1.1 Wat is hoofdluis?

De hoofdluis is een insect dat als parasiet op zoogdieren leeft. De hoofdluis komt alleen voor bij de mens en leeft op het haar van de hoofdhuid. Heel soms komt hoofdluis ook voor op de wenkbrauwen, de wimpers of de baard. Een volwassen vrouwtje is ongeveer 3 mm lang, een mannetjesluis is iets kleiner. De kleur van de hoofdluis varieert van egaal zandkleurig tot bijna zwart, afhankelijk van de kleur van het haar van de gastheer. De hoofdluis voedt zich meerdere malen per dag met bloed. Het speeksel van de luis veroorzaakt jeuk bij de gastheer. Meestal ontstaan er pas klachten als er meerdere luizen zijn.

1.2 Neten

De vrouwelijke hoofdluis plakt haar eieren (neten) aan de haren. Zij doet dit vlak bij de haarinplant, zo'n 3-4 mm boven de hoofdhuid. Deze 'plakstof' lost niet op in water. De tonvormige neten zijn ongeveer 0,8 mm lang. Ze zitten het liefst op warme, vochtige en donkere plekken. Bijvoorbeeld onder de pony, achter de oren en in de nek.

De luizen hebben een levenscyclus die bestaat uit drie stadia: een ei-, een nimf- en een volwassenstadium. De eieren komen na gemiddeld zeven dagen uit. De nieuwe luisjes leggen dan na zeven tot tien dagen ook weer eieren. Een volwassen hoofdluis blijft nog zo'n twintig dagen leven. Een hoofdluis legt ongeveer vijf eitjes per dag. Niet vreemd dus dat een hoofd na ongeveer veertien dagen opeens vol zit met luizen en neten.

1.3 Hoe krijg je hoofdluis?

De hoofdluisbesmetting gebeurt door direct haar-haar contact. Luizen lopen van het ene hoofd naar het andere. Bijvoorbeeld als kinderen met elkaar spelen of een selfie maken. De hoofdluis kan niet vliegen of springen, alleen lopen. Ze verplaatsen zich niet via kleding, beddengoed of knuffels.

Symptomen

Vaak verloopt de besmetting zonder symptomen. De besmettingsbron van hoofdluis is daarom lastig te achterhalen. De belangrijkste klacht bij hoofdluis is jeuk. Eén tot twee weken na de besmetting kun je jeuk krijgen. Kinderen die permanent besmet zijn met luizen, hebben weinig of geen last van jeuk. Er is geen immuniteit tegen hoofdluis. Zolang er luizen of levende neten op het hoofd zitten, blijft iemand besmettelijk.

Overleving

De overleving van de hoofdluis buiten de mens hangt af van de omgevingstemperatuur en de luchtvochtigheid. Bij kamertemperatuur (20°C) en zonder bloed overleeft een volwassen hoofdluis maximaal 48 uur. Hoofdluizen die op spullen zitten, zijn meestal dood, ziek, oud of aangetast en zijn nauwelijks besmettelijk.

1.4 Iedereen kan besmet worden

Iedereen kan besmet worden. Hoofdluis komt vooral voor bij jonge kinderen tussen drie en twaalf jaar. Kinderen hebben vaker hoofdluis, omdat ze tijdens het spelen vaak letterlijk met hun hoofden bij elkaar zitten. Door veel onderling contact lopen ook huisgenoten een groot risico om besmet te worden. Het krijgen van hoofdluis heeft niets te maken met goede of slechte hygiëne. Niet alleen hoofdcontact is een risicofactor, maar ook de haarstructuur.

1.5 Hoe ontdek je hoofdluis?

Door het haar te kammen met een fijntandige kam boven een stuk wit papier, komt u erachter of er hoofdluizen zijn. De hoofdluizen vallen op het papier als kleine grijsblauw of roodbruin gekleurde spikkels. Ze zijn zo groot als een sesamzaadje en bewegen. Controle van de haren alleen, zonder kammen, is niet genoeg. Dan is de kans groot dat u hoofdluizen mist.

1.6 Controle thuis

Wanneer controleren

Hoofdluis begint vaak met jeuk, maar niet altijd. Controleer iedere maand op hoofdluis. Regelmatig controleren kan veel werk voorkomen.

- Is er een hoofdluisbesmetting op school? Controleer thuis dan wekelijks tot er geen hoofdluisbesmetting meer is.
- Is er een hoofdluisbesmetting binnen het gezin? Controleer dan elke dag, twee weken lang, alle gezinsleden.

Hoe controleren

Als u controleert, kijk dan goed tussen de haren, vooral achter de oren en in de nek. U ziet de hoofdluizen dan bewegen. Ook als u geen hoofdluizen ziet, maar wel grijswitte puntjes die aan de haren vastzitten, is er waarschijnlijk sprake van hoofdluis. Gebruik een luizenkam, of andere fijntandige kam, om te controleren op hoofdluis. Soms is het moeilijk om met een luizenkam heel dik haar te kammen. Gebruik dan een andere fijntandige kam.

- Kam het haar boven een vel wit papier of de wastafel.
- Kam het haar van achter naar voren met een luizenkam tegen het hoofd aan.
- Begin aan de ene kant bij het oor en eindig bij de andere.
- Veeg de kam regelmatig af met een wit papiertje om te zien of er luizen op zitten. U kunt ook een verbandgaasje tussen de tanden van de kam schuiven. Hierdoor maak je de kam makkelijk schoon.

Hoofdstuk 2 Behandeling

Er zijn twee manieren om hoofdluis te behandelen:

1. kammen met een netenkam,
2. kammen in combinatie met gebruik van een antihoofdluismiddel,

Of de behandeling van hoofdluis met een elektrische fijntandige kam werkt, is nooit goed onderzocht.

2.1 Kammen

Kam iedere dag, twee weken lang, het natte haar met een speciale fijntandige kam volgens de kaminstructie. Dat werkt net zo goed als behandeling met antihoofdluismiddelen. Fijntandige kammen zijn te koop bij de drogist en de apotheek. Kam dagelijks de hoofdluizen (dood of levend) uit het haar en verwijder de neten. Dat voorkomt dat tussentijds uitgekomen nimfen uitgroeien tot volwassen luizen. En u voorkomt daarmee dat nieuwe eitjes gelegd worden. Vastgeplakte neten kunt u eventueel losweken door een doekje met azijn op het haar te deppen. Daarna kun u ze tussen de nagels van twee vingers van het haar trekken.

Tip: Doe crèmespoeling of antiklitshampoo op het natte haar. Daardoor is het haar gemakkelijker te kammen.

Hoe kun u het beste kammen?

- Doe veel crèmespoeling in het haar en spoel dit NIET uit.
- Kam de knopen en klitten uit het haar met een gewone kam.
- Houd het hoofd voorover boven een wastafel. Kam het haar van achteren naar voren met een fijntandige kam tegen de schedelhuid aan. Begin bij het ene oor en schuif na elke kambeweging op richting het andere oor.
- Veeg tussendoor de kam regelmatig af aan een witte papieren servet of zakdoek. Kijk of u hoofdluizen ziet op het papier.
- Spoel de crèmespoeling uit.
- Maak de kam na gebruik goed schoon met water en zeep.

Op de website van het RIVM staat een duidelijke instructievideo. [Video's hoofdluis | RIVM](#) Neem de tijd voor het kammen, anders helpt het niet genoeg om de hoofdluizen te verwijderen.

2.2 Kammen in combinatie met een anti-hoofdluismiddel

Naast het kammen, kunt u een antihoofdluismiddel (lotion of shampoo), gebruiken. Deze middelen helpen niet zo goed tegen neten. Na zeven tot negen dagen moet u opnieuw het antihoofdluismiddel gebruiken (volgens de gebruiksaanwijzing). Dan doodt u ook de tussentijds uit de neten gekomen luizen. Van veel producten is niet bewezen dat ze helpen. Lees de bijsluiter van het product voordat u het gaat gebruiken.

Oorzaken waarom een behandeling niet werkt kunnen zijn:

- herbesmetting,
- onjuist gebruik van het middel,
- niet gedurende twee weken dagelijks kammen,
- resistentie tegen de werkzame stof. Kies dan voor een tweede behandeling met een product met een andere werkzame stof.

2.3 Aanvullende maatregelen op de behandeling

- Hoofdluis krijg je door haar-haarcontact. De kans is groot dat andere gezinsleden ook hoofdluis hebben. Daarom is het belangrijk met een fijntandige kam het hele gezin te controleren. Behandel besmette gezinsleden gelijktijdig en maak de kam tussendoor goed schoon.
- Als er hoofdluizen zijn, moet u de directe omgeving waarschuwen, waaronder de school en bijvoorbeeld speelafspraken bij vriendjes die er onlangs zijn geweest.
- Alle kinderen met hoofdluis uit één groep moeten bij voorkeur gelijktijdig behandeld worden.

2.4 Schoonmaken materialen

- Maak kammen en borstels goed schoon (met water en zeep, uitkoken of ontsmetten met alcohol 70%)

Hoofdstuk 3 Hoofdluis op de Maerten van den Velde

3.1 Wie controleert op hoofdluis?

- Ouders wordt aangeraden om thuis maandelijks hun kind(eren) na te kijken op hoofdluis. Bij een besmetting bij een andere leerling uit de groep van hun kind wordt aangeraden om dit wekelijks te doen.
- Op school worden periodiek (na iedere vakantie) de kinderen gecontroleerd door de LOL (Let Op Luis) - ouders van de groep. Per groep zijn er minstens 2 ouders die deze taak vrijwillig doen.

Tijdens het controleren op school stelt de LOL-ouder een diagnose. Na de controle worden de bevindingen aan de leerkracht gemeld. De leerkracht neemt vervolgens contact op met de desbetreffende ouder van het kind waarbij hoofdluis of neten zijn geconstateerd. Alhoewel een open houding ten aanzien van hoofdluis de bestrijding bevordert, dient de privacy van leerlingen met hoofdluis gerespecteerd te worden.

3.2 Wanneer controleren op hoofdluis op school

In de week na iedere schoolvakantie wordt de hele school klassikaal gecontroleerd, dit kan op verschillende moment in de week. Een luis kan buiten een mensenhoofd ongeveer 48 uur overleven. Na een vakantie is in principe een school luisvrij. Een goed moment dus om direct na een vakantie te controleren.

Indien er bij de controle luizen of neten zijn gevonden, dan dient de klassikale controle in deze groep na 14 dagen te worden herhaald.

3.3 Mag uw kind naar school?

Bij een hoofdluisbesmetting mag uw kind gewoon naar school komen (het zou fijn zijn als er wel behandeld is). Een hoofdluisbesmetting is niet ernstig. Bovendien hebben veel kinderen hoofdluis zonder dat dit te merken is.

Adviezen:

- U heeft thuis hoofdluis ontdekt bij uw kind. U behandelt uw kind zoals in hoofdstuk 2 beschreven om verspreiding te voorkomen alvorens uw kind naar school gaat. Graag wel even melden bij de leerkracht, zodat er eventueel een controle kan plaats vinden bij de andere kinderen.
- Als er tijdens een controle leven luizen of neten worden gevonden, wordt u op de hoogte gebracht en verzoeken wij om gelijk te starten met behandelen. Dit kan echter niet verplicht worden gesteld. Het verzoek is om verdere verspreiding te voorkomen.

3.4 Contactpersoon

Bij vragen kunt u contact opnemen met Jolijn Vermeij (directeur) of Kelly de Jong (luispluiscordinator).

Hoofdstuk 4 Instructies voor LOL-ouders en leerkrachten

Ouders en school zijn samen verantwoordelijk voor het bestrijden van hoofdluis. Aan het begin van het schooljaar worden er zo snel mogelijk afspraken gemaakt met de leerkracht en de LOL-ouders van de groep, die zich hiervoor vrijwillig hebben aangemeld. Na iedere schoolvakantie wordt er op hoofdluis gecontroleerd.

4.1 Hoe controleren op hoofdluis op school

De LOL-ouder controleert op hoofdluis door te kijken naar luizen en levensvatbare neten. Kijk zorgvuldig op alle voorkeursplaatsen: pony, nek en achter de oren. Maak met de vingers een scheiding in het haar. Kijk goed bij de haarinplant en langs het haar of er een luis of neet te zien is. Ga op deze manier het hele hoofd langs. De kans om een besmetting tijdens het controleren over te brengen met de handen of kam is nihil. Neten v  rder dan 1 cm van de hoofdhuid zijn leeg of dood en vormen geen besmettingsgevaar.

4.2 Resultaat van de controle + acties

Er zijn geen luizen en/of levensvatbare neten

- **Actie LOL-ouder:** tekent de controlelijst af met datum controle

Er zijn luizen en/of levensvatbare neten gevonden

- **Actie LOL-ouder:** geeft de naam door aan de leerkracht, tekent de controlelijst af en controleert de hele groep opnieuw over 14 dagen,
- **Actie leerkracht:**
 1. brengt de ouders van leerlingen met hoofdluis telefonisch op de hoogte. Deze ouders worden verzocht een behandeling te starten, waarbij het lezen van hoofdstuk 2 uit dit protocol (te vinden op de website) wordt geadviseerd,
 2. brengt alle ouders via Social Schools op de hoogte dat er in de groep hoofdluis is geconstateerd en roept alle ouders op om twee weken lang dagelijks in het gezin op hoofdluis te controleren.

Er zijn neten gevonden op meer dan 1 cm van de hoofdhuid: deze zijn oud en leeg

- **Actie LOL-ouder:** geeft de naam door aan de leerkracht en tekent de controlelijst af,

Er zijn bij de 2e controle na 14 dagen neten gevonden op minder dan 1 cm van de hoofdhuid: de neten kunnen levend, leeg of dood (behandeld) zijn.

- **Actie LOL-ouder:** geeft de naam door aan de leerkracht, tekent de controlelijst af en controleert de hele groep opnieuw over 14 dagen,
- **Actie leerkracht:** brengt de ouders van het kind via e-mail op de hoogte dat bij een 2e controle na 14 dagen neten minder dan 1 cm van de hoofdhuid zijn gevonden. Ouders worden geadviseerd alert te blijven op hoofdluis.